

Fridtjof Diesen:

Så stort et kall - - Richard Wagners liv og verk -

(Framhald)

Bayreuther-verket etter R. Wagners død

I korte riss kan det være på sin plass å tegne opp hvordan det store Bayreuther-festspillhuset og dets virksomhet utviklet seg etter Wagners død i 1883. Hans nærmeste, Cosima Wagner og barna tok sorgen så tungt at det kunne bli et spørsmål om den store arvrens eksistens. Den edle Bayerens konge Ludwig II viste forsatt omsorg for vennens verk ved å sende sin hoffsekretær von Buerckel til Bayreuth. Bare tre år etter Wagners død ble Kongen også borte og omkom på en tragisk måte i Starnbergsjøen utenfor München.

BARE et år etter i 1884 rystet Cosima Wagners sorgen av seg. Viljesterk, myndig og som en ekte datter av Franz Liszt gikk hun til arbeidsplassen og tok fatt. Fra 1884 til 1909 sto hun som leder for festspillene i Bayreuth og overrasket verdens musikkelskende publikum med den ene store forestillingen etter den andre. I likhet med hennes mann sto det første-klasses kunstnere til rådighet for henne, offervillige og tilfreds med å formidle Wagners verker. De gjorde en helhjertet innsats. Publikums strømmet til fra alle land. Det kan her nevnes at den danske kongen har vært en flittig gjest i Bayreuth. Det var en av Wagners vakreste tanker at jevne folk skulle lære hans verker å kjenne på åstedet uten å betale for det. Den gavmilde og idealistiske Wagner-forkjemperen Friedrich von Shoen opprettet et fond som gir stipend til de som har interesse og trang til å oppleve festspillene. Bankier Adolf Goez skapte en sund økonomi for verket så lenge han sto i ledelsen for finansene. Wagnerforeningene har gjort et meget godt arbeide til støtte for Bayreuth.

VED COSIMA Wagners hjelp ble det opprettet et Wahnfrieds arkiv, bibliotek og forskningssentrum for kunsten i Bayreuth. Byen ble preget av liv og røre i sesongene. Det var og er en fryd å vandre rundt i gatene en vakker sommerdag. Stillhet og hamoni hviler over parker, kirker, slotter, museer. Det hører til atmosfæren i Wagner-byen og gir inspirasjon av både skapende og formidlene art. — Wagners eneste sønn, Siegfried, ville først skaffe seg arkitektutdannelse, men under en verdensomseiling sammen med en engelsk venn kom han til det resultat at han ville overta festspilledelsen etter sin mor. I Bayreuth dyktiggjorde han seg på alle felter for sin store oppgave. Han hadde komponert mange operer, men ingen av dem var så gode eller ble så kjente som farens. I 1909 la fru Cosima Wagner ledelsen i hennes sønns hender. De varte bare til verdenskrigens utbrudd i august 1914. Under den

første verdenskrig reiste Siegfried rundt om i landet og holdt konserter for musikken hadde en stor misjon blandt alle, både for de militære som for de sivile. — Først i 1924 kom festspillene i gang igjen og nå ledet Siegfried Wagner festspillene fram til sin død i 1930. — Fru Cosima var allerede bortdødt. Hun døde i Bayreuth den 1. april og ble fulgt av sønnen den 4. august 1930.

OGSA denne gangen ble det en kvinne som overtok. Det var en pleiedatter av Wagners venn, musikeren Karl Klindworth, den engelskfødte Winifred Williams som ble gift med Siegfried Wagner

stattes med nytt eller så proviso-risk det lot seg gjøre.

SA en vakker sommersøndag i 1951 lod fanfarene igjen utover byen. Alle gledet seg som i fordums dager. Etter storm og hårdt uvær tok de trøstige til med geniets gaver til menneskeheten. Da væren-de Bundeskansler Dr. Konrad Adenauer og Bayerens minister president Dr. Ludwig Erhardt var tilstede ved åpningsfesten i 1951. I alle år etter på har gjester fra fjern og nær strømmet til for å oppleve stor og evig kunst. Wieland Wagner som begynte med dekoren gikk senere over til om-

Wagners gravsted i »Wahnfrieds« have.

bare 18 år gammel. Hun ble en meget dyktig organisator og administrator og ledet festspillene fram til høsten 1944. — Da all god musikk er tidløs finner jeg det uunvondig å gå inn på festspillenes innkjøring i det daværende politiske system som varte fra 1933—1945. Det faller utenfor denne beretnings ramme som har videre perspektiver enn 12 år. Vi går heller over til det som skjedde etter 1945. Vel 30 pst. av Bayreuth ble ødelagt og bombene falt faretruende nær Wagners villa »Wahnfrieds«, mens Festspillhuset ble spart. —

BYEN BAYREUTH lå i den daværende amerikanske sone og litt etter litt falt byen tilbake til normale forhold igjen. Festspillhuset ble brukt til mange modstridende og merkelige oppgaver fra oppholdssted for flyktninger, gudstjenester og revyer for amerikanske soldater. Da den vest-tyske forbundsrepublikken ble opprettet i september 1949 ble festspillhuset frigjort til dets egentlige formål, Wagner-opprettelser. Mesterens to sønnesønner tok over. Det var Wieland og Wolfgang Wagner.

Det ble en tung byrde å bære for de to brødrene, men de gikk på oppgavene med ungdommelig pågangsmot og ukuelig optimisme. De var vel forberedt i sitt arbeide. Inventariet og materialet var spredt for alle vinder og måtte er-

forme bestefarens scenebilder til noe mere moderne og vakte enorm oppsikt i kunstnerkretser men dette. Men høsten 1966 døde han bare 49 år. Og nå står Wolfgang der alene med hele ansvaret og han vil føre verket videre, kanskje noe mere i bestefarens ånd.

ATTER står begrepet og det faktiske der: Bayreuth, et musikkens og kunstens Mekka for alle som har åpne ører og øyne for det vidunderligste i stor, opphøyet og ekte kunst.

BOKLISTE:

RICHARD WAGNER har i sin store bok »Mitt live« gitt en meget detaljert og grundig innføring i hans liv. Fru Cosima har skrevet den ned etter hans framstilling, men der går ikke lengere fram enn til 1864, et år som ble til Wagners værelse eller ikke være. Den kan fåes på tysk og engelsk. — Wagners samlede verker omfatter 10 bind og hans brevsamling omfatter ca. 20 bind. For Wagners verket finnes fullstendige tekster. De er meget billige og nyttige for dem som vil følge handlingene i hans musikkdramaer og operaer. Derfor vil jeg henvise til disse her.

ERNST GLASENAPP er vel den biograf som har levert den største og mest omfattende boken om Wagner i hele seks bind. Det fin-

Embæti

sum lærari á Føroya sjómannsskúla verður her lýst leyst. Løn eftir 7. lønarflokki í tænaustumannalógini. Til starvið krevst hægsti nautiski lærdómur.

Umsókn við próvskjølum í avriti at stíla til landsstýr-ið, men send Føroya sjómannsskúla innan 1. oktober 1968.

FØROYA LANDSTÝRI, 15. august 1968.

Skála skipasmiðja & handilsvirki

SKÁLA

Telefon Runavík 7260

Stálskipasmíð

Sleipistøð

Skipasmiðja

Mekaniskur verkstaður

Elektriskur installatiónir

Skipsútgerð

Fiskaútflutningur

Sildaútflutningur

Frystivirki

Matvorbúð

Klædnabúð

Kol

Nýmótans fiskavirki við kuldagoymslum

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT-PRODUKT

FINT PRODUKT

Starvsmannafelagið

hefur aðalfund í losjuni hóskvøldið 12. september kl. 20.

Dagsskrá eftir lógini.

NEVNDIN

KUFFERT

GØÐ, BILIG og VØKUR

á goymsku.

Pf. Maria Poulsen, & Co.

áf. 2000.

nes over 11000 katalognummere av det som er skrevet om Wagner og hans verker hans mangesidige virksomhet og arbeider.

I NORDEN kan det nevnes at på dansk-norsk har vi Gerhard SCHJELDERUPs bok om Wagners liv og verker. Boka kan virke svulstig og ha-stemt, men forfatteren er nok ærlig i sin overstrålende begeistring for Wagner. Karl Gjellerup har tatt for seg gjennomgåelsen av Nibelungenringen og Wagners innsats for germansk mytologi. Wilhelm Pettersen-Berger var

glad i Wagners musikk og boka hans er utgitt i Sverrige. Andre svenske forfattere som har behandlet Wagner er Tobias Nordlind og Folke Törnbloms bok i en komponistserie.

EN av de nyere bøkene er Erich Kubys bok om Wagners 150 årsdag og vår moderne tids syn på Bayreuther-mesteren og hans verker. Hvis vi da skulle ta med pressen ville avisartiklene utgjøre en kolossal haug.

(Slutt)